

॥ ਅਧਿਆਇ-33 ॥

ਉਦੀ ਦੀ ਮਹਿਮਾ (ਭਾਗ 1)—

ਬਿੱਛੂ ਦਾ ਡੰਗ, ਪਲੇਗ ਦੀ ਗੰਡ, ਜਾਮਨੇਰ ਦਾ ਚਮਤਕਾਰ, ਨਰਾਇਣ ਰਾਵ, ਬਾਲਾ ਬੁਵਾ ਸੁਤਾਰ, ਅਪਾ ਸਾਹਿਬ ਕੁਲਕਰਨੀ, ਹਰੀਭਾਉ ਕਾਰਨਿਕ।

ਪਿਛਲੇ ਅਧਿਆਇ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਦੀ ਮਹਾਨਤਾ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਵਿਚ ਉਦੀ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕੀਤਾ ਜਾਏਗਾ।

ਆਓ, ਪਹਿਲਾਂ ਅਸੀਂ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਚਰਣਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੀਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦੀ ਇਕ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਹੀ ਸਾਰੇ ਪਾਪ ਭਸਮ ਹੋ ਕੇ ਸਾਡੇ ਆਚਰਣ ਦੇ ਅਵਗੁਣ ਨਾਸ਼ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨਾ ਸਾਡੇ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆਦਾਇਕ ਅਤੇ ਅਤਿ ਆਨੰਦਦਾਇਕ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿਚ 'ਇਹ ਮੇਰਾ ਅਤੇ ਉਹ ਤੇਰਾ' ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਭੇਦ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭੇਦਭਾਵ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿਚ ਕਦੀ ਵੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਇਸ ਜਨਮ ਵਿਚ ਤਾਂ ਕੀ, ਅਨੇਕ ਜਨਮਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਚੁਕਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇਗਾ।

ਉਦੀ (ਵਿਭੂਤੀ)

ਇਹ ਸਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬਾਬਾ ਦਕਸ਼ਿਣਾ ਲੈਂਦੇ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਧਨ ਰਾਸ਼ੀ ਵਿਚੋਂ ਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਅਦ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਬਾਕੀ ਬਚਦਾ, ਉਸ ਨਾਲ ਉਹ ਬਾਲਣ ਮੁੱਲ ਲੈ ਕੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਪੂਣੀ ਬਲਦੀ ਰੱਖਦੇ ਸੀ। ਇਸ ਪੂਣੀ ਦੀ ਭਸਮ 'ਉਦੀ' ਅਖਵਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਭਗਤਾਂ ਦੇ ਸ਼ਿਰਡੀ ਤੋਂ ਜਾਣ ਵੇਲੇ ਇਹ ਭਸਮ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਵੰਡੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ।

ਇਸ ਉਦੀ ਨਾਲ ਬਾਬਾ ਸਾਨੂੰ ਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹਨ? ਉਦੀ ਵੰਡ ਕੇ ਬਾਬਾ ਸਾਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅੰਗਿਆਰੇ ਵਾਂਗ ਦਿਸਣ ਵਾਲੇ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਭਸਮ ਦੇ ਵਰਗੀ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਤਨ ਵੀ ਬਾਲਣ ਵਾਂਗ ਹੀ ਹੈ ਭਾਵ ਪੰਜਭੂਤਾਂ ਆਦਿ ਨਾਲ ਬਣਿਆ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਸੰਸਾਰਿਕ ਭੋਗਾਂ ਦੇ ਬਾਅਦ ਨਾਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਭਸਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਬਦਲ ਜਾਏਗਾ।

ਭਗਤਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਯਾਦ ਕਰਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਹੀ ਕਿ ਅੰਤ ਵਿਚ ਇਹ ਦੇਹ ਭਸਮ ਹੀ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਹੈ, ਬਾਬਾ ਉਦੀ ਵੰਡਦੇ ਸੀ। ਬਾਬਾ ਇਸ ਉਦੀ ਨਾਲ ਇਕ ਹੋਰ ਵੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਬ੍ਰਹਮਾ ਹੀ ਸੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਜਗਤ ਮਿਥਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਅਸਲ ਵਿਚ ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਦਾ ਪਿਤਾ, ਪੁੱਤਰ ਜਾਂ ਪਤਨੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਜਗਤ ਵਿਚ ਇਕੱਲੇ ਹੀ ਆਏ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਕੱਲੇ ਹੀ ਜਾਵਾਂਗੇ।

ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਵੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਉਦੀ ਨੇ ਅਨੇਕ ਸਰੀਰਿਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਰੋਗੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਹਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਬਾਬਾ ਤਾਂ ਦਕਸ਼ਿਣਾ ਅਤੇ ਉਦੀ ਨਾਲ ਸੱਚ ਅਤੇ ਝੂਠ ਵਿਚ ਫ਼ਰਕ ਅਤੇ ਝੂਠ ਛੱਡਣ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਸਮਝਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸੀ। ਇਸ ਉਦੀ ਨਾਲ ਵੈਰਾਗ ਅਤੇ ਦਕਸ਼ਿਣਾ ਤੋਂ ਤਿਆਗ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਨਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਨਾਲ ਇਸ ਮਾਯਾਰੂਪੀ ਭਵਸਾਗਰ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਬਾਬਾ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਭੋਗ ਆਪ ਭੋਗ ਕੇ ਦਕਸ਼ਿਣਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਭਗਤ ਵਿਦਿਆ ਹੁੰਦੇ, ਤਾਂ ਉਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਉਦੀ ਦੇ ਕੇ ਅਤੇ ਕੁਝ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੱਥੇ 'ਤੇ ਲਗਾ ਕੇ ਆਪਣਾ ਮਿਹਰ ਭਰਿਆ ਹੱਥ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਰ ਉਤੇ ਰੱਖਦੇ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਬਾਬਾ ਪ੍ਰਸੰਨ ਚਿੱਤ ਹੁੰਦੇ, ਤਾਂ ਉਹ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਲ ਗੀਤ ਗਾਉਂਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਕ ਭਜਨ ਉਦੀ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚ ਵੀ ਹੈ। ਭਜਨ ਦੇ ਬੋਲ ਹਨ 'ਰਮਤੇ ਰਾਮ ਆਉ ਜੀ ਆਉ ਜੀ, ਉਦਿਆ ਦੀ ਗੋਨੀਆਂ ਲਾਉ ਜੀ।' ਬਾਬਾ ਇਹ ਸੁੱਧ ਅਤੇ ਮਿੱਠੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਗਾਉਂਦੇ ਸੀ।

ਇਹ ਸਭ ਤਾਂ ਉਦੀ ਦੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਅਸਰ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚ ਹੋਇਆ, ਪਰ ਉਸ ਵਿਚ ਭੌਤਿਕ ਅਸਰ ਵੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਭਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸਿਹਤ, ਧਨ, ਚਿੰਤਾ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਅਤੇ ਅਨੇਕ ਸੰਸਾਰਿਕ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ। ਇਸ ਲਈ ਉਦੀ ਸਾਨੂੰ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਅਤੇ ਸੰਸਾਰਿਕ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਉਦੀ ਦੀਆਂ ਕਥਾਵਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਬਿੱਛੂ ਦਾ ਡੰਗ

ਨਾਸਿਕ ਦੇ ਸ੍ਰੀ ਨਾਰਾਇਣ ਮੋਤੀਰਾਮ ਜਾਨੀ ਬਾਬਾ ਦੇ ਪਰਮ ਭਗਤ ਸੀ। ਉਹ ਬਾਬਾ ਦੇ ਇਕ ਹੋਰ ਭਗਤ ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਵਾਮਨ ਮੋਡਕ ਦੇ ਥੱਲੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸੀ। ਇਕ ਵਾਰੀ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸ਼ਿਰਡੀ ਗਏ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਇਆ। ਉਦੋਂ ਬਾਬਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, “ਹੁਣ ਤੁਹਾਡੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਛੱਡ ਕੇ ਆਪਣਾ ਵਪਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ।” ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਬਾਬਾ ਦੇ ਵਚਨ ਸੱਚ ਹੋਏ। ਨਾਰਾਇਣ ਜਾਨੀ ਨੇ ਨੌਕਰੀ ਛੱਡ ਕੇ ਇਕ ਗਿਫਟ ਹਾਊਸ 'ਆਨੰਦ ਆਸ਼ਰਮ' ਚਲਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਹੜਾ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੱਲਣ ਲੱਗਾ। ਇਕ ਵਾਰੀ ਨਾਰਾਇਣ ਰਾਵ ਦੇ ਇਕ ਦੋਸਤ ਨੂੰ ਬਿੱਛੂ ਨੇ ਡੰਗ ਮਾਰਿਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸਨੂੰ ਅਸਹਿ ਪੀੜ ਹੋਣ ਲਗੀ। ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਮੌਕੇ ਵਿਚ ਉਦੀ ਤਾਂ ਰਾਮਬਾਣ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੀ ਹੈ, ਡੰਗ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਉਦੀ ਲਾ ਹੀ ਦੇਣੀ ਹੈ। ਨਾਰਾਇਣ ਨੇ ਉਦੀ ਲੱਭੀ, ਪਰ ਕਿਤੇ ਵੀ ਨਾ ਮਿਲ ਸਕੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਾਬਾ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਖੜੇ ਹੋ ਕੇ ਮਦਦ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਦੇ ਅੱਗੇ ਬਲਦੀ ਅਗਰਬੱਤੀ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਚੁੰਢੀ ਭਸਮ ਬਾਬਾ ਦੀ ਉਦੀ ਸਮਝ ਕੇ ਬਿੱਛੂ ਦੇ ਡੰਗ ਮਾਰਨ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਲੇਪ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਥੋਂ ਹੱਥ ਚੁੱਕਦੇ ਹੀ ਪੀੜ ਤੁਰੰਤ ਮਿਟ ਗਈ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਚਲੇ ਗਏ।

ਪਲੇਗ ਦੀ ਗੰਡ

ਇਕ ਵੇਲੇ ਇਕ ਭਗਤ ਬਾਂਦਰਾ ਵਿਚ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਉਥੇ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਉਸਦੀ ਲੜਕੀ, ਜਿਹੜੀ ਦੂਜੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਹੈ, ਨੂੰ ਪਲੇਗ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਗਿਲਟੀ ਨਿਕਲ ਆਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਉਸ ਵੇਲੇ ਉਦੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਾਨਾ ਚਾਂਦੋਰਕਰ ਨੂੰ ਉਦੀ ਭੇਜਣ ਦੇ ਲਈ ਖਬਰ ਭੇਜੀ। ਨਾਨਾਸਾਹਿਬ ਠਾਣੇ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਨੇੜੇ ਰਾਹ ਵਿਚ ਹੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਇਹ ਖਬਰ ਪਹੁੰਚੀ, ਉਹ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਕਲਿਆਣ ਜਾ ਰਹੇ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਵੀ ਉਸ ਵੇਲੇ ਉਦੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੜਕ ਉਪਰੋਂ ਕੁਝ ਧੂੜ ਚੁੱਕੀ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਸਾਈਂ ਬਾਬਾ ਦਾ ਧਿਆਨ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਦਦ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਧੂੜ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਮੱਥੇ 'ਤੇ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਭਗਤ ਖੜੋ-ਖੜੋ ਇਹ ਸਾਰਾ ਡਰਾਮਾ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਘਰ ਵਾਪਸ ਆਇਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਣ ਕੇ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਈ ਕਿ ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਨਾਨਾਸਾਹਿਬ ਨੇ ਠਾਣੇ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਕੋਲ ਬਾਬਾ ਨੂੰ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ, ਉਸ ਵੇਲੇ ਤੋਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੜਕੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਸੁਧਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਹੜੀ ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਬਿਮਾਰ ਸੀ।

ਸੰਨ 1904-05 ਵਿਚ ਨਾਨਾਸਾਹਿਬ ਚਾਂਦੋਰਕਾਰ ਖਾਨਦੇਸ਼ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਜਾਮਨੇਰ ਵਿਚ ਮਾਮਲੇਦਾਰ ਸੀ। ਜਾਮਨੇਰ ਸ਼ਿਰਡੀ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 100 ਮੀਲ ਤੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧੀ ਮੈਨਾਤਾਈ ਗਰਭਵਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਜਨਮ ਦਾ ਵਕਤ ਨੇੜੇ ਹੀ ਸੀ। ਉਸਦੀ ਹਾਲਤ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਸੀ। 2-3 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਦਰਦਾਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਨਾਨਾ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਭਵ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕੀਤੀਆਂ, ਪਰ ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਫਜ਼ੂਲ ਸਾਬਤ ਹੋਈਆਂ। ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਾਬਾ ਦਾ ਧਿਆਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਮਦਦ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਸ਼ਿਰਡੀ ਵਿਚ ਇਕ ਰਾਮਗੀਰ ਬੁਵਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਬਾ ਬਾਪੂਗੀਰ ਬੁਵਾ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਬੁਲਾਉਂਦੇ ਸੀ, ਆਪਣੇ ਘਰ ਖਾਨਦੇਸ਼ ਵਾਪਸ ਜਾ ਰਹੇ ਸੀ। ਬਾਬਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਬੁਲਾ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਘਰ ਵਾਪਸ ਜਾਂਦੇ ਵੇਲੇ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਦੇ ਲਈ ਜਾਮਨੇਰ ਉਤਰ ਕੇ ਇਹ ਉਦੀ ਅਤੇ ਆਰਤੀ ਸ੍ਰੀ ਨਾਨਾਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਦੇ ਦੇਣਾ। ਰਾਮਗੀਰ ਬੁਵਾ ਬੋਲੇ, “ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਸਿਰਫ ਦੋ ਹੀ ਰੁਪਏ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਾਲ ਜਲਗਾਂਵ ਤਕ ਦੇ ਕਿਰਾਏ ਲਈ ਹੀ ਹਨ। ਫੇਰ ਇਸ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਜਲਗਾਂਵ ਤੋਂ 30 ਮੀਲ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਜਾਣਾ ਮੇਰੇ ਲਈ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇਗਾ?” ਬਾਬਾ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, “ਫਿਕਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ। ਤੁਹਾਡਾ ਸਾਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੋ ਜਾਏਗਾ।” ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਨੇ ਸ਼ਾਮਾ ਕੋਲੋਂ ਮਾਧਵ ਅਡਕਰ ਦੀ ਲਿਖੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਆਰਤੀ ਦੀ ਨਕਲ ਕਰਾਈ ਅਤੇ ਉਦੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਨਾਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀ। ਬਾਬਾ ਦੇ ਵਚਨਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਕੇ ਰਾਮਗੀਰ ਬੁਵਾ ਸ਼ਿਰਡੀ ਤੋਂ ਤੁਰ ਪਏ ਅਤੇ ਪੌਣੇ ਤਿੰਨ ਵਜੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਜਲਗਾਂਵ

ਪਹੁੰਚੇ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਆਨੇ ਹੀ ਬਾਕੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਬੜੀ ਦੁਚਿੱਤੀ ਵਿਚ ਸੀ। ਏਨੀ ਦੇਰ 'ਚ ਇਕ ਆਵਾਜ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਨਾਂ ਵਿਚ ਪਈ ਕਿ 'ਸ਼ਿਰਡੀ ਤੋਂ ਆਏ ਹੋਏ ਬਾਪੂਗੀਰ ਬੁਵਾ ਕੌਣ ਹਨ?' ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੱਗੇ ਹੋ ਕੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 'ਮੈਂ ਸ਼ਿਰਡੀ ਤੋਂ ਆਇਆ ਹਾਂ ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਨਾਂਅ ਬਾਪੂਗੀਰ ਬੁਵਾ ਹੈ।' ਉਸ ਚਪੜਾਸੀ ਨੇ, ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਨਾਨਾਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਭੇਜਿਆ ਹੋਇਆ ਦੱਸ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਲਿਆ ਕੇ ਇਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਟਾਂਗੇ ਵਿਚ ਬਿਠਾਇਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਦੋ ਸੁੰਦਰ ਘੋੜੇ ਜੁਤੇ ਹੋਏ ਸੀ। ਫੇਰ ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਚਲ ਪਏ। ਟਾਂਗਾ ਰੋਕ ਕੇ ਘੋੜਿਆਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਪਿਲਾਇਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਚਪੜਾਸੀ ਨੇ ਰਾਮਗੀਰ ਬੁਵਾ ਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਨਾਸ਼ਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਦਾੜੀ-ਮੁੱਛਾਂ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਪਹਿਰਾਵੇ ਤੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਸਲਮਾਨ ਸਮਝ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚਾਹ-ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਤਾਂ ਉਸ ਚਪੜਾਸੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਗੜਵਾਲ ਦਾ ਖੱਤਰੀ ਵੰਸ਼ੀ ਹਿੰਦੂ ਹਾਂ। ਇਹ ਸਾਰਾ ਨਾਸ਼ਤਾ ਨਾਨਾਸਾਹਿਬ ਨੇ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਹੀ ਭੇਜਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਚ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਅਤੇ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਤਾਂ ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਚਾਹ-ਪਾਣੀ ਪੀ ਕੇ ਫੇਰ ਚੱਲ ਪਏ ਅਤੇ ਸੂਰਜ ਚੜ੍ਹਨ ਵੇਲੇ ਜਾਮਨੇਰ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਰਾਮਗੀਰ ਬੁਵਾ ਪਿਸ਼ਾਬ ਕਰਨ ਗਏ ਅਤੇ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਵਾਪਸ ਆਏ ਤਾਂ ਕੀ ਦੇਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਥੇ ਨਾ ਤਾਂ ਟਾਂਗਾ ਸੀ, ਨਾ ਟਾਂਗੇ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਟਾਂਗੇ ਦੇ ਘੋੜੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਸ਼ਬਦ ਵੀ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਨੇੜੇ ਹੀ ਕਚਹਿਰੀ ਵਿਚ ਪੁੱਛ-ਗਿੱਛ ਕਰਨ ਗਏ ਅਤੇ ਉਥੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਇਸ ਵੇਲੇ ਮਾਮਲੇਦਾਰ ਘਰ ਹੀ ਹਨ। ਉਹ ਨਾਨਾਸਾਹਿਬ ਦੇ ਘਰ ਗਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ, "ਮੈਂ ਸ਼ਿਰਡੀ ਤੋਂ ਬਾਬਾ ਦੀ ਆਰਤੀ ਅਤੇ ਉਦੀ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਹਾਂ।" ਉਸ ਵੇਲੇ ਮੈਨਾਤਾਈ ਦੀ ਹਾਲਤ ਬਹੁਤ ਹੀ ਖ਼ਰਾਬ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਬਹੁਤ ਫਿਕਰ ਸੀ। ਨਾਨਾਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਬੁਲਾ ਕੇ ਉਦੀ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਘੋਲ ਕੇ ਆਪਣੀ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਪਿਆ ਦੇਣ ਅਤੇ ਆਰਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਵਿਚ ਹੀ ਖ਼ਬਰ ਮਿਲੀ ਕਿ ਬੱਚਾ ਠੀਕ-ਠਾਕ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਾਰੀ ਪੀੜ ਦੂਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਰਾਮਗੀਰ ਬੁਵਾ ਨੇ ਨਾਨਾਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਚਪੜਾਸੀ, ਟਾਂਗਾ ਅਤੇ ਚਾਹ-ਪਾਣੀ ਆਦਿ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਭੇਜਣ ਦੇ ਲਈ ਪੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਨਾਨਾਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਬਹੁਤ ਹੈਰਾਨੀ ਹੋਈ ਅਤੇ ਕਹਿਣ ਲਗੇ ਕਿ ਮੈਂ ਨਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਟਾਂਗਾ ਨਾ ਚਪੜਾਸੀ ਹੀ ਭੇਜਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮੈਨੂੰ ਸ਼ਿਰਡੀ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡੇ ਆਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਖ਼ਬਰ ਹੀ ਸੀ।

ਠਾਣੇ ਦੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਮਾਮਲੇਦਾਰ ਸ੍ਰੀ ਬੀ.ਵੀ. ਦੇਵ ਨੇ ਨਾਨਾਸਾਹਿਬ ਚਾਂਦੋਰਕਰ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਬਾਪੂਸਾਹਿਬ ਚਾਂਦੋਰਕਰ ਅਤੇ ਸ਼ਿਰਡੀ ਦੇ ਰਾਮਗੀਰ ਬੁਵਾ ਕੋਲੋਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਪੁੱਛ-ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਤਸੱਲੀ ਕਰਕੇ ਸ੍ਰੀ ਸਾਈਂ ਲੀਲ੍ਹਾ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਭਾਗ 13 (ਪੰਨਾ ਨੰ. 11, 12, 13) ਵਿਚ ਗਦ ਅਤੇ ਪਦ ਵਿਚ ਇਕ ਸੁੰਦਰ ਰਚਨਾ ਲਿਖੀ। ਸ੍ਰੀ ਬੀ.ਵੀ. ਨਰਸਿੰਘ ਸਵਾਮੀ ਨੇ ਵੀ (1) ਮੈਨਾਤਾਈ (ਭਾਗ 5, ਸਫ਼ਾ 14), (2) ਬਾਪੂ ਸਾਹਿਬ ਚਾਂਦੋਰਕਰ (ਭਾਗ 20, ਸਫ਼ਾ 50) ਅਤੇ (3) ਰਾਮਗੀਰ ਬੁਵਾ (ਭਾਗ 27, ਸਫ਼ਾ 83) ਦੇ

ਕਥਨ ਲਏ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਕ੍ਰਮਵਾਰ—1 ਜੂਨ 1936, 16 ਸਤੰਬਰ 1936 ਅਤੇ 1 ਦਸੰਬਰ 1936 ਨੂੰ ਛਪੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬ ‘ਭਗਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਭਵ’ ਦੇ ਭਾਗ 3 ਵਿਚ ਲਿਖੇ ਹਨ। ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੀ ਕਥਾ ਰਾਮਗੀਰ ਬੁਵਾ ਦੇ ਕਹਿਣ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ—

“ਇਕ ਦਿਨ ਬਾਬਾ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਬੁਲਾ ਕੇ ਇਕ ਉਦੀ ਦੀ ਪੁੜੀ ਅਤੇ ਇਕ ਆਰਤੀ ਦੀ ਨਕਲ ਦੇ ਕੇ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜਾਮਨੇਰ ਜਾਉ ਅਤੇ ਆਰਤੀ ਅਤੇ ਉਦੀ ਨਾਨਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿਉ। ਮੈਂ ਬਾਬਾ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਸਿਰਫ ਦੋ ਰੁਪਏ ਹੀ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਕੋਪਰਗਾਂਵ ਤੋਂ ਜਲਗਾਂਵ ਜਾਣ ਅਤੇ ਫੇਰ ਉਥੋਂ ਬੈਲਗੱਡੀ ਵਿਚ ਜਾਮਨੇਰ ਜਾਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹਨ।” ਬਾਬਾ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਅੱਲ੍ਹਾ ਦੇਵੇਗਾ।” ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਦਾ ਦਿਨ ਸੀ। ਮੈਂ ਫਟਾਫੱਟ ਹੀ ਚੱਲ ਪਿਆ। ਮੈਂ ਮਨਮਾਡ 6:30 ਵਜੇ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਅਤੇ ਜਲਗਾਂਵ ਰਾਤ ਨੂੰ 2 ਵੱਜ ਕੇ 45 ਮਿੰਟ ‘ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਪਲੇਗ ਰੋਕੂ ਹੁਕਮ ਲਾਗੂ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੈਨੂੰ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋਈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਸੋਚ ਰਹਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਜਾਮਨੇਰ ਪਹੁੰਚਾਂਗਾ। ਰਾਤ ਨੂੰ 3 ਵੱਜੇ ਇਕ ਚਪੜਾਸੀ ਆਇਆ, ਜਿਹੜਾ ਪੈਰਾਂ ਵਿਚ ਬੂਟ ਪਾਏ ਹੋਏ ਸੀ ਸਿਰ ‘ਤੇ ਪੱਗੜੀ ਬੰਨ੍ਹੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪੋਸ਼ਾਕ ਵੀ ਪਾਈ ਦੀ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਟਾਂਗੇ ਵਿਚ ਬੈਠਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਟਾਂਗਾ ਚਲ ਪਿਆ। ਮੈਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਡਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਰਾਹ ਵਿਚ ਭਗੂਰ ਦੇ ਕੋਲ ਮੈਂ ਚਾਹ ਪਾਣੀ ਪੀਤਾ। ਜਦੋਂ ਸਵੇਰ ਵੇਲੇ ਮੈਂ ਜਾਮਨੇਰ ਪਹੁੰਚਿਆ, ਤਾਂ ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਮੈਨੂੰ ਪਿਸ਼ਾਬ ਆ ਗਿਆ, ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਵਾਪਸ ਆਇਆ ਤਾਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਉਥੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਟਾਂਗਾ ਅਤੇ ਟਾਂਗੇ ਵਾਲਾ ਗਾਇਬ ਹਨ।

ਭਗਤ ਨਰਾਇਣਗਾਵ ਨੂੰ ਬਾਬਾ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਤਿੰਨ ਵਾਰੀ ਹੋਏ। ਸੰਨ 1918 ਵਿਚ ਮਹਾਂਸਮਾਧੀ ਲੈਣ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਉਹ ਸ਼ਿਰਡੀ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸੀ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਉਹ ਜਾ ਨਹੀਂ ਸਕੇ। ਬਾਬਾ ਦੇ ਸਮਾਧੀ ਲੈਣ ਤੋਂ ਇਕ ਸਾਲ ਦੇ ਵਿਚ ਉਹ ਰੋਗੀ ਹੋ ਗਏ। ਕਿਸੇ ਇਲਾਜ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੱਠੇ ਪਹਿਰ ਬਾਬਾ ਦਾ ਧਿਆਨ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਕ ਰਾਤ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਪਨਾ ਆਇਆ। ਬਾਬਾ ਇਕ ਗੁਫਾ ਵਿਚੋਂ ਆਉਂਦੇ ਹੋਏ ਦਿਸੇ ਅਤੇ ਹੌਸਲਾ ਦੇ ਕੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ, “ਘਬਰਾਉ ਨਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਲ ਤੋਂ ਆਰਾਮ ਆ ਜਾਏਗਾ ਅਤੇ ਇਕ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿਚ ਹੀ ਤੁਰਨ-ਫਿਰਨ ਲੱਗੋਗੇ।” ਠੀਕ ਇਕ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿਚ ਨਰਾਇਣਗਾਵ ਤੰਦਰੁਸਤ ਹੋ ਗਏ। ਹੁਣ ਇਹ ਸੁਆਲ ਸੋਚਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਬਾਬਾ ਦੇਹਧਾਰੀ ਹੋਣ ਨਾਲ ਜ਼ਿੰਦਾ ਅਖਵਾਉਂਦੇ ਸੀ ਅਤੇ ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੇਹ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤੀ, ਇਸ ਲਈ ਮਰ ਗਏ? ਨਹੀਂ। ਬਾਬਾ ਅਮਰ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹਨ।

|

ਸੰਨ 1917 ਵਿਚ ਅਪਾਸਾਹਿਬ ਕੁਲਕਰਨੀ ਦੇ ਸ਼ੁਭ ਦਿਨ ਆਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਠਾਣੇ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਾਲਾਸਾਹਿਬ ਭਾਟੇ ਕੋਲੋਂ ਮਿਲੀ ਬਾਬਾ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੱਚੇ ਦਿਲ ਨਾਲ ਪੂਜਾ ਕੀਤੀ। ਉਹ ਰੋਜ਼ ਫੁੱਲ, ਚੰਦਨ ਅਤੇ ਨੈਵੇਦ ਬਾਬਾ ਨੂੰ ਅਰਪਣ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਬੜੀ ਚਾਹ ਰੱਖਦੇ ਸੀ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਵਿਚ ਏਨਾ ਤਾਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ

| ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੀ ਕਥਾ ਤੋਂ

ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਫ਼ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਬੰਬਈ ਵਿਚ ਇਕ ਬਾਲਾਬੁਵਾ ਨਾਂਅ ਦੇ ਸੰਤ ਸੀ, ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਆਪਣੀ ਭਗਤੀ, ਭਜਨ ਅਤੇ ਆਚਰਣ ਕਰਕੇ 'ਆਧੁਨਿਕ ਤੁਕਾ ਰਾਮ' ਦੇ ਨਾਂਅ ਨਾਲ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸੀ। ਸੰਨ 1917 ਵਿਚ ਉਹ ਸ਼ਿਰਡੀ ਆਏ। ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਾਬਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਕਹਿਣ ਲਗੇ, "ਮੈਂ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ। ਬਾਲਾਬੁਵਾ ਨੂੰ ਹੈਰਾਨੀ ਹੋਈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਤਾਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਹੀ ਸ਼ਿਰਡੀ ਆਇਆ ਹਾਂ, ਫੇਰ ਇਹ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਡੂੰਘਾ ਸੋਚਣ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਬਾ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਦਾ ਗਿਆਨ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਮਨ ਹੀ ਮਨ ਕਹਿਣ ਲਗੇ ਕਿ ਸੰਤ ਕਿੰਨੇ ਸਰਵ-ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਸਰਵਗਿਆਨੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਭਗਤਾਂ ਦੇ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿਚ ਕਿੰਨੀ ਦਯਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਨੂੰ ਹੀ ਨਮਸਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਵੀ ਇਹ ਗੱਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲਗ ਗਈ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਾਈ ਹੈ ਕਿ

|

ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਅਪਾਸਾਹਿਬ ਦੀ ਕਥਾ 'ਤੇ ਆਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਠਾਣੇ ਵਿਚ ਸੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਿਵੰਡੀ ਦੌਰੇ 'ਤੇ ਜਾਣਾ ਪਿਆ, ਜਿਥੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਕ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿਚ ਵਾਪਸ ਆਉਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਗਰੋਂ ਤੀਜੇ ਦਿਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਵਿਚ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੀ ਅਜ਼ੀਬ ਘਟਨਾ ਹੋਈ। ਦੁਪਹਿਰ ਵੇਲੇ ਅਪਾਸਾਹਿਬ ਦੇ ਘਰ ਇਕ ਫਕੀਰ ਆਇਆ, ਜਿਸ ਦੀ ਸੂਰਤ ਬਾਬਾ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਨਾਲ ਮਿਲਦੀ-ਜੁਲਦੀ ਸੀ। ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਕੁਲਕਰਨੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸ਼ਿਰਡੀ ਦੇ ਸ੍ਰੀ ਸਾਈਂ ਬਾਬਾ ਤਾਂ ਨਹੀਂ? ਇਸ 'ਤੇ ਜਵਾਬ ਮਿਲਿਆ ਕਿ ਉਹ ਤਾਂ ਸਾਈਂ ਬਾਬਾ ਦੇ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਸੇਵਕ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਾਲ ਹੀ ਤੁਹਾਡੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਹਾਲ-ਚਾਲ ਪੁੱਛਣ ਇਥੇ ਆਇਆ ਹਾਂ। ਫਕੀਰ ਨੇ ਦਕਸ਼ਿਣਾ ਮੰਗੀ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀਮਤੀ

ਕੁਲਕਰਨੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਰੁਪਇਆ ਭੇਟ ਕੀਤਾ। ਤਾਂ ਫਕੀਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਦੀ ਦੀ ਇਕ ਪੁੜੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪੂਜਾ ਵਿਚ ਤਸਵੀਰ ਦੇ ਨਾਲ ਰੱਖੋ। ਏਨਾ ਕਹਿ ਕੇ ਉਹ ਉਥੋਂ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਹੁਣ ਬਾਬਾ ਦੀ ਅਦਭੁੱਤ ਲੀਲਾ ਸੁਣੋ—

ਭਿਵੰਡੀ ਵਿਚ ਅਪਾਸਾਹਿਬ ਦਾ ਘੋੜਾ ਬਿਮਾਰ ਹੋ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਦੌਰੇ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕੇ। ਤਾਂ ਉਸੇ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਉਹ ਘਰ ਵਾਪਸ ਆ ਗਏ। ਘਰ ਆਉਣ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਨੀ ਕੋਲੋਂ ਫਕੀਰ ਦੇ ਆਉਣ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਮਿਲੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਥੋੜ੍ਹੀ ਬੇਚੈਨੀ ਜਿਹੀ ਹੋਈ ਕਿ ਮੈਂ ਫਕੀਰ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰਹਿ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਵੱਲੋਂ ਸਿਰਫ ਇਕ ਰੁਪਇਆ ਦਕਸ਼ਿਣਾ ਦੇਣਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਿਆ। ਉਹ ਕਹਿਣ ਲਗੇ ਕਿ ਜੇ ਮੈਂ ਘਰ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ 10 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕਦੀ ਨਾ ਦਿੰਦਾ। ਤਾਂ ਉਹ ਭੁੱਖੇ ਹੀ ਫਕੀਰ ਦੀ ਖੋਜ ਵਿਚ ਚਲ ਪਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਸਜਿਦ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਲੱਭਿਆ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭਾਲ ਬੇਕਾਰ ਹੀ ਹੋਈ। ਪਾਠਕੋਂ ਅਧਿਆਇ 32 ਵਿਚ ਕਹੇ ਗਏ ਬਾਬਾ ਦੇ ਵਚਨਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰੋ ਕਿ

। ਅਪਾਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਮਿਲ ਗਈ। ਭੋਜਨ

ਦੇ ਬਾਅਦ ਉਹ ਜਦੋਂ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤ ਸ੍ਰੀ ਚਿਤਰੇ ਨਾਲ ਘੁੰਮਣ ਗਏ ਤਾਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੂਰ ਜਾਣ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣਿਉਂ ਇਕ ਫਕੀਰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਆਉਂਦਾ ਦਿਸਿਆ। ਅਪਾਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਇਹ ਤਾਂ ਉਹੀ ਫਕੀਰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਮੇਰੇ ਘਰ ਆਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵੀ ਬਾਬਾ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਵਰਗੀ ਹੀ ਹੈ। ਫਕੀਰ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਹੀ ਹੱਥ ਵਧਾ ਕੇ ਦਕਸ਼ਿਣਾ ਮੰਗੀ। ਅਪਾਸਾਹਿਬ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਰੁਪਇਆ ਦੇ ਦਿੱਤਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਹੋਰ ਮੰਗਣ ਲਗਾ। ਹੁਣ ਅਪਾਸਾਹਿਬ ਨੇ ਦੋ ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ। ਤਾਂ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਤਸੱਲੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤ ਚਿਤਰੇ ਕੋਲੋਂ 3 ਰੁਪਏ ਉਧਾਰ ਲੈ ਕੇ ਦਿੱਤੇ, ਫੇਰ ਵੀ ਉਹ ਮੰਗਦਾ ਹੀ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਅਪਾਸਾਹਿਬ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਘਰ ਚੱਲਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਘਰ ਆਏ ਅਤੇ ਅਪਾਸਾਹਿਬ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ 3 ਰੁਪਏ ਹੋਰ ਦਿੱਤੇ, ਮਤਲਬ ਕੁਲ 9 ਰੁਪਏ। ਫੇਰ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਤੋਖ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮੰਗਦਾ ਹੀ ਰਿਹਾ। ਤਾਂ ਅਪਾਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਤਾਂ 10 ਰੁਪਏ ਦਾ ਨੋਟ ਹੈ। ਤਾਂ ਫਕੀਰ ਨੇ ਨੋਟ ਲੈ ਲਿਆ ਅਤੇ 9 ਰੁਪਏ ਵਾਪਸ ਕਰਕੇ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਅਪਾਸਾਹਿਬ ਨੇ 10 ਰੁਪਏ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ 10 ਰੁਪਏ ਲੈ ਲਏ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਦੀ ਛੋਹ ਵਾਲੇ 9 ਰੁਪਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਮਿਲ ਗਏ। ਅੰਕ 9 ਰੁਪਏ ਅਰਥਪੂਰਨ ਹਨ ਅਤੇ ਨਵਵਿਦਾ ਭਗਤੀ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ (ਦੇਖੋ ਅਧਿਆਇ 21) ਇਥੇ ਧਿਆਨ ਦਿਉ ਕਿ ਲਕਸ਼ਮੀ ਬਾਈ ਨੂੰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਖ਼ਰੀ ਵੇਲੇ 9 ਰੁਪਏ ਹੀ ਦਿੱਤੇ ਸੀ।

ਉਦੀ ਦੀ ਪੁੜੀ ਖੋਲ੍ਹਣ 'ਤੇ ਅਪਾਸਾਹਿਬ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਉਸ ਵਿਚ ਫੁੱਲ ਦੀਆਂ ਪਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਕਸ਼ਤ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਸ਼ਿਰਡੀ ਗਏ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਬਾ ਨੇ ਆਪਣਾ ਇਕ ਵਾਲ ਵੀ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਦੀ ਅਤੇ ਵਾਲ ਨੂੰ ਇਕ ਤਵੀਤ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਹੱਥ ਉਪਰ ਬੰਨ੍ਹਦੇ ਸੀ। ਹੁਣ ਅਪਾਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਉਦੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪਤਾ ਲਗ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਉਹ ਤੇਜ਼ ਦਿਮਾਗ ਦੇ ਸੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 40 ਰੁਪਏ ਮਹੀਨਾ

ਮਿਲਦੇ ਸੀ, ਪਰ ਬਾਬਾ ਦੀ ਉਦੀ ਅਤੇ ਤਸਵੀਰ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਕਈ ਗੁਣਾਂ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨ ਅਤੇ ਯਸ਼ ਵੀ ਮਿਲਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਰਜ਼ੀ ਖਿਚਾਉ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਉਨਤੀ ਵੀ ਜਲਦੀ-ਜਲਦੀ ਹੋਣ ਲਗੀ। ਇਸ ਲਈ ਚੰਗੇ ਭਾਗਾਂ ਨਾਲ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਉਦੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੱਥੇ 'ਤੇ ਧਾਰਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਅਤੇ ਕੁਝ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਘੋਲ ਕੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵਾਂਗ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸੰਨ 1907 ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਪੂਰਨਿਮਾ ਦੇ ਸ਼ੁਭ ਦਿਨ ਡਹਾਣੂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਠਾਣੇ ਦੇ ਹਰੀਭਾਊ ਕਾਰਨਿਕ ਸ਼ਿਰਡੀ ਆਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਾਬਾ ਦੀ ਵਿਧੀ ਨਾਲ ਪੂਜਾ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚੀਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਦਕਸ਼ਿਣਾ ਆਦਿ ਭੇਟ ਕਰਕੇ ਸ਼ਾਮਾ ਜ਼ਰੀਏ ਬਾਬਾ ਕੋਲੋਂ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਉਹ ਮਸਜਿਦ ਦੀਆਂ ਪੌੜੀਆਂ ਤੋਂ ਉਤਰੇ ਹੀ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖ਼ਿਆਲ ਆਇਆ ਕਿ ਬਾਬਾ ਨੂੰ ਇਕ ਰੁਪਇਆ ਹੋਰ ਅਰਪਣ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਸ਼ਾਮਾ ਨੂੰ ਇਸ਼ਾਰੇ ਨਾਲ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸੀ ਕਿ ਬਾਬਾ ਕੋਲੋਂ ਜਾਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਮਿਲ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਪਰ ਸ਼ਾਮਾ ਦਾ ਧਿਆਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲ ਨਹੀਂ ਗਿਆ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਘਰ ਵੱਲ ਤੁਰ ਪਏ। ਰਾਹ ਵਿਚ ਉਹ ਨਾਸਿਕ ਵਿਚ ਕਾਲਾਰਾਮ ਦੇ ਮੰਦਿਰ ਵਿਚ ਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਗਏ। ਸੰਤ ਨਰਸਿੰਘ ਮਹਾਰਾਜ, ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਮੰਦਿਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬੈਠਦੇ ਸੀ, ਭਗਤਾਂ ਨੂੰ ਉਥੇ ਛੱਡ ਕੇ ਹਰੀਭਾਊ ਦੇ ਕੋਲ ਆਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੱਥ ਫੜ ਕੇ ਕਹਿਣ ਲਗੇ, “ਮੈਨੂੰ ਮੇਰਾ ਰੁਪਇਆ ਦੇ ਦਿਉ।” ਕਾਰਨਿਕ ਨੂੰ ਬੜੀ ਹੈਰਾਨੀ ਹੋਈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਰੁਪਇਆ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਆਇਆ ਕਿ ਮੈਂ ਬਾਬਾ ਨੂੰ ਰੁਪਇਆ ਦੇਣ ਦਾ ਮਨ ਵਿਚ ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਨੇ ਇਹ ਰੁਪਇਆ ਨਾਸਿਕ ਦੇ ਨਰਸਿੰਘ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਲੈ ਲਿਆ। ਇਸ ਕਥਾ ਤੋਂ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਸੰਤ ਇਕ ਹੀ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਇਕੱਠੇ ਹੀ ਕਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹਨ।

